

Received: 2025/01/20

Accepted: 2025/06/09

Psychoanalytic and Archetypal Analysis of the Dress of Lawful Men in Iranian Society: The Role of the Apollo Archetype in Styling Dress Patterns

Soraya Radamin, Master's Degree in Textile and Clothing Design, Iran University of Art, Teaching Lecturer, Shariati National Vocational University, Tehran, Iran.

Zohre Radamin, Master's Degree in Illustration, Soure University, Tehran, Iran.

Abstract

This article provides a comprehensive analysis of the influence of the Apollo archetype on the clothing and identity of law-abiding men in Iranian society. The Apollo archetype significantly impacts the behaviors and sartorial choices of this group of men. To achieve this objective, the study employs a mixed-methods research approach, collecting data through semi-structured questionnaires and interviews with a sample of Iranian men. A total of 224 participants were included in the study, with random sampling conducted among men aged 25–50. The data were analyzed using SPSS software, employing descriptive statistics such as frequency and percentage. The findings reveal that approximately 11% of Iranian men predominantly exhibit this archetype. These men are characterized by traits such as order, rationality, discipline, and structure, which directly influence their clothing style and social identity. Data analysis indicates that men with the Apollo archetype have a stronger preference for formal and conventional attire, placing particular emphasis on appearance details such as neatness, color coordination, and adherence to social standards. This clothing style not only reflects their individual personality but also signifies their effort to conform to collective norms and reinforce an image of responsibility and loyalty to social structures. Furthermore, the study's results demonstrate that these men use their clothing as a symbolic tool to balance personal identity and cultural expectations.

Keywords: Characteristics of social clothing, law-abiding men, psychoanalysis, Apollo archetype

تاریخ دریافت مقاله: ۱۴۰۳/۱۱/۰۱

تاریخ پذیرش مقاله: ۱۴۰۴/۰۳/۱۹

ثریا رادامین^۱، زهره رادامین^۲

تحلیل روانکاوانه و آرکی تایپی پوشش مردان قانونمند در جامعه ایران: نقش آرکی تایپ آپولو در شکل دهی به الگوهای پوششی

چکیده

این مقاله به تحلیل جامع تأثیر آرکی تایپ آپولو بر پوشش و هویت مردان قانونمند در جامعه ایران می‌پردازد. آرکی تایپ آپولو، به طور قابل توجهی بر رفتارها و انتخاب‌های پوششی این گروه از مردان تأثیرگذار است. برای دستیابی به این هدف، پژوهش از روش تحقیق کیفی و کمی بهره برده و داده‌ها از طریق پرسشنامه نیمه‌ساختار یافته و مصاحبه‌ها با گروهی از مردان ایرانی جمع‌آوری شده است. برای دستیابی به این هدف، از داده‌های ۲۲۴ نفر بهره گرفته شده است. نمونه‌گیری به صورت تصادفی از بین مردان ۵۰-۲۵ انجام و داده‌ها از طریق نرم‌افزار spss و به صورت آمار توصیفی شامل فراوانی و درصد انجام شده است. طبق نتایجی که به دست آمد حدود ۱۱ درصد مردان ایرانی دارای این آرکی تایپ به صورت غالب هستند. این گروه از مردان، با ویژگی‌هایی چون نظم، عقلانیت، انضباط و ساختارمندی شناخته می‌شوند که تأثیر مستقیمی بر سبک پوشش و هویت اجتماعی آنها دارد. تحلیل داده‌ها حاکی از آن است که مردان دارای آرکی تایپ آپولو، تمایل قوی‌تری به پوشش رسمی و متعارف دارند و به جزئیات ظاهری مانند تمیزی، هماهنگی رنگ‌ها و رعایت استانداردهای اجتماعی اهمیت ویژه‌ای می‌دهند. این الگوی پوششی نه تنها بازتابی از شخصیت فردی آنهاست، بلکه نشان‌دهنده‌ی تلاش برای انطباق با هنجارهای جمعی و تقویت تصویر مسئولیت‌پذیری و وفاداری به ساختارهای اجتماعی است. همچنین، نتایج پژوهش نشان می‌دهد که این گروه از مردان، پوشش خود را به عنوان ابزاری نمادین برای ایجاد تعادل بین هویت فردی و انتظارات فرهنگی به کار می‌گیرند.

کلید واژگان: ویژگی‌های پوشش اجتماع، مردان قانونمند، روانکاوی، آرکی تایپ آپولو

^۱ دانش آموخته کارشناسی ارشد طراحی پارچه و لباس، دانشگاه هنر ایران، تهران، ایران (نویسنده مسئول)

Email: sayaradamin@gmail.com

^۲ دانش آموخته کارشناسی ارشد تصویرسازی، دانشگاه سوره، تهران، ایران

مقدمه

پوشش و لباس یکی از اصلی‌ترین روش‌های بیان هویت فردی و اجتماعی افراد به‌شمار می‌رود. یکی از مهم‌ترین مؤلفه‌های مرتبط با هویت، پوشاک افراد جامعه است که بی‌شک با دیگر عناصر، ارتباطی تنگاتنگ دارد، از آنها اثر می‌پذیرد و بر آنها اثر می‌گذارد. تمام مؤلفه‌های هویت خواه ناخواه با فرهنگ پیوند دارند (الهی، ۱۳۸۹: ۴). هویت فردی شامل ویژگی‌های شخص، ارزش‌ها، باورها و نوع نگرش فرد به زندگی است. این عوامل در انتخاب لباس و سبک پوشش تأثیر زیادی دارند. تحقیقات معاصر نشان می‌دهند که مردان به نمایش جنسیتی خود از طریق لباس بر اساس هویت‌های اجتماعی و زمینه‌ها تأکید دارند (Barry, 2018: 5) مثلاً، ممکن است افراد از سبک پوشش خاصی برای نشان دادن تعلق به یک فرهنگ، طبقه اجتماعی و گروه خاص استفاده کنند.

نویسنده‌ی برنده‌ی جایزه نوبل، آیزاک باشویس سینگر^۱ معتقد است که لباس‌هایی که می‌پوشیم، قدرت و تأثیر زیادی دارند. این نظر با کتاب‌های پرفروشی مانند "Dress for Success" و برنامه‌های تلویزیونی مانند "What Not to Wear" هم‌خوانی دارد که به تأثیر لباس در ایجاد برداشت‌های مثبت اشاره می‌کنند. تحقیقات متعددی نشان داده‌اند که لباس‌ها بر ادراک و واکنش‌های دیگران تأثیر می‌گذازند، از جمله درک دانش‌آموزان دبیرستانی از توانایی تحصیلی هم‌کلاسی‌ها و معلمان یا تأثیر لباس‌های رسمی بر تصور از هوش و جذابیت دستیاران تدریس (Adam & Galinsky, 2021: 3). توسعه لباس‌های مردانه تنها به معنای نشان دادن وضعیت و قدرت مردان نیست، بلکه نشان‌دهنده‌ی قدرت مصرف و هویت آنان است. سبک پوشش به‌عنوان یک فناوری بدنی تحت تأثیر رفتار اجتماعی است و توانایی فردی و گروهی را منعکس می‌کند (Ying, 2016: 554). آپولو^۲ یکی از هشت شخصیت مردانه در علم روانکاوی بر اساس یافته‌های یونگ و پیروانش است. مردی محافظه‌کار و قانونمند^۳ که شخصیتی قوی به‌عنوان [پسر] ایفا می‌کند و مبنای اصلی ویژگی‌های پوششی بر اساس این شخصیت شکل می‌گیرد و هدف این مقاله، بررسی و تحلیل روانکاوانه و آرکی‌تایپی^۴ پوشش مردان قانونمند در جامعه ایران با تمرکز بر نقش آرکی‌تایپ آپولو در شکل‌دهی به الگوهای پوششی آنهاست. مقاله با استفاده از نظریات روانشناسی تحلیلی و مطالعات فرهنگی، به دنبال شناسایی و تحلیل چگونگی تأثیرگذاری ویژگی‌های آرکی‌تایپ آپولو، مانند نظم، منطقی بودن و تمایل به حفظ ساختار، بر انتخاب و ترجیح سبک‌های پوشش مردان در ایران است. این تحلیل به درک عمیق‌تری از نحوه تعامل بین هویت فرهنگی و شخصیت آرکی‌تایپی در شکل‌دهی به سبک‌های پوششی در جامعه ایرانی می‌پردازد. شناخت دقیق هویت شخصیتی می‌تواند به مردان کمک کند تا سبک پوششی را انتخاب کنند که به تقویت و نمایش بهتر هویت آنان کمک کند.

پیشینه‌ی پژوهش

در زمینه ارتباط سبک پوشش مردان و هویت شخصیتی آنها در جامعه، کتب و مقالات به زبان فارسی و لاتین قابل پیگیری بودند. در میان مقالات و کتاب به زبان فارسی، مقاله «بررسی جامعه‌شناختی مدیریت ظاهر و هویت فردی در بین جوانان» (۱۳۸۷) به تحلیل رابطه بین ظاهرآرایی و هویت جوانان می‌پردازد اما فاقد نگاه روانکاوانه و به‌ویژه نظریه کهن الگوهای یونگ است. مقاله «لباس به مثابه هویت» (۱۳۸۹) ارزش‌های فردی پوشاک را بررسی می‌کند اما این ارزش‌ها را در چارچوب نمادین کهن الگوها (مانند آپولو) بررسی نکرده است. در مقاله «مدیریت بدن و هویت اجتماعی» (۱۳۹۲) رابطه میان مدیریت بدن و هویت اجتماعی بررسی شده و نشان داده می‌شود که جوانان با تفاوت در استایل، خود را از دیگران متمایز می‌کنند. کتاب «فلسفه فشن» (۱۳۹۷) رابطه فشن با جنبه‌های متعدد زندگی را بررسی کرده و آن را عرصه‌ای برای خلق «خود» می‌داند؛ این کتاب اگرچه به ابعاد نمادین پوشش اشاره می‌کند، اما تحلیل آنها سطحی و فاقد عمق روانکاوانه است.

مقاله «تأثیر رنگ لباس بر روی برخی از مؤلفه‌های سلامت روانی افراد» (۱۳۹۸) نقش رنگ به عنوان مؤلفه‌ای تأثیرگذار در پوشش افراد را بررسی کرده است و بیان می‌کند رنگ‌ها و سبک‌های پوشش می‌توانند بازتابی از کهن‌الگوها باشند (مثلاً، پوشش رسمی و ساختاریافته، تجلی آرکی تایپ آپولوست)، اما این پژوهش‌ها هیچ ارتباطی بین نمادهای پوششی و آرکی تایپ‌ها برقرار نکرده‌اند. مقاله «بررسی نقش شخصیت در انتخاب رنگ پوشاک» (۱۳۹۸) رنگ لباس را بر اساس ویژگی‌های خلقی تحلیل می‌شود. کتاب «روانشناسی مدگرایی» (۱۴۰۰) صرفاً بر ترجیحات فردی و روانشناسی شخصیت متمرکز هستند و نقش ساختارهای ناخودآگاه جمعی را نادیده گرفته‌اند در حالی که انتخاب پوشش تنها یک تصمیم فردی نیست، بلکه تحت تأثیر الگوهای فرهنگی، اسطوره‌ها و کهن‌الگوهای مشترک قرار دارد. پژوهش‌ها در دو زمینه جداگانه (روانکاوی و سبک پوشش اجتماع) قابل پیگیری هستند و پژوهشگر قصد دارد با تلفیق این دو، به بررسی لباس اجتماع مردان آپولوتایپ بپردازد.

در میان مقالات و پایان‌نامه‌ها به زبان لاتین، پایان نامه "Masculine" A Pilot Study To Measure The Effects Work Role Influence The Self Concept Of Adolescent Girls Clothing And A Masculine تحصیلات تکمیلی نوشته‌ی Andreen Lee Hubble در ۱۹۷۳ تأثیرات لباس و ظاهر مردان در جامعه را بر دختران نوجوان بررسی می‌کند و نشان می‌دهد که مفهوم خود شکل گرفته لباس و نقش به عنوان نمادهای مهم عمل می‌کنند و خود اجتماعی و هویت درونی برگرفته از پذیرش خود است اما سخنی از ماهیت آرکی تایپی و ناخودآگاه ذهنی به میان نیامده است. مقاله «Behavior from a Social Cognitive Framework Clothing and Human» (۱۹۸۹) نظریه و شناخت اجتماعی را ادغام کرده و دیدگاه‌هایی برای تفسیر لباس و تحقیقات رفتار انسانی ارائه می‌دهد. مقاله «Encloded Cognition» (۲۰۰۱) از مفهوم «شناخت محصور» برای توصیف تأثیر سیستماتیک لباس‌ها بر فرایندهای روانی پوشنده استفاده کرده و چارچوبی از یافته‌های گذشته ارائه می‌دهد که تأثیرات متنوع لباس بر فرد و دو عامل معنای نمادین لباس و تجربه فیزیکی پوشیدن آنها را بررسی می‌کند ولی بعد ناخودآگاه ذهن را در نظر نمی‌گیرد.

مقاله Clothing and Embodiment: Men Managing Body Image and Appearance نوشته‌ی Hannah Frith and Kate Gleeson در ۲۰۰۴ به بررسی نحوه تأثیر احساسات ذهنی مردان درباره بدنشان بر روی شیوه‌های پوشش آنها می‌پردازد. تحلیل موضوعی چهار موضوع کلیدی را آشکار می‌کند: عملی بودن انتخاب‌های لباس، نبود نگرانی درباره ظاهر، استفاده از لباس برای پنهان یا آشکار کردن بدن و استفاده از لباس برای تطابق با ایده‌آل‌های فرهنگی و نشان می‌دهد که لباس نقش فراگیر و روزمره‌ای در خودنظارتی و ارائه خود مردان دارد و فرایندهای پیچیده‌ای در پوشیدن بدن دخیل است ولی اشاره‌ای به ارتباط آن با مسائل روانکاوی ندارد. مقاله Men's Fashion and the Consumption of Clothes (۲۰۰۸) نوشته‌ی Lia Davidovitsch و Helene Bertrand نشان می‌دهد که مردان چگونه با هویت‌های مردانه خود از طریق پوشاک برخورد می‌کنند و چگونه هویت‌های مردانه خود را از طریق پوشاک مدیریت می‌کنند؛ در این مقاله با انجام هشت مصاحبه با مردان در سنین ۲۳ تا ۴۰ سال، تلاش کرده است تا به بررسی این سوالات از طریق تحلیل فرایندهای تصمیم‌گیری مردان در سبک لباس بپردازد اگرچه به ذهن ناخودآگاه و موضوعات آرکی تایپی اشاره‌ای نکرده است. مقاله Dress, body and self: research in the social psychology of dress به نویسندگی Kim Johnson, Sharron J Lennon and Nancy Rudd در ۲۰۱۴ به پژوهش در دو زمینه کلی لباس به عنوان یک محرک و تأثیر آن بر برداشت‌های دیگران، برداشت‌های خود فرد، رفتار فرد، روابط بین لباس، بدن و خود می‌پردازد و باز هم به موضوعات ذهن ناخودآگاه مرتبط نمی‌شود. این پژوهش به موضوعات در حال توسعه در روان‌شناسی اجتماعی لباس اشاره دارد.

مقاله Identity and style: Fashionable, collective, and personal نوشته‌ی Laura T. Di Summa رابطه بین

سبک‌های مُد (به ویژه در مورد لباس‌ها و اکسسوری‌ها) و هویت را بررسی می‌کند. نویسنده به نقش مُد در سه زمینه‌ی مختلف اما به هم پیوسته‌ی هویت جمعی، مقایسه سبک‌ها و سبک شخصی می‌پردازد و نشان می‌دهد که چگونه سبک‌های شخصی بر مفهوم هویت شخصی تأثیر می‌گذارند اما هویت شخصیتی را از نظر کهن‌الگو بررسی نمی‌کند. مقاله‌ی *Personal clothing style and self-concept: Embracing the true, the ideal and the creative self* (۲۰۲۲) نوشته‌ی Justina Vingilyte نشان می‌دهد که سبک پوشش می‌تواند بر خودادراکی، شناخت و رفتار تأثیر بگذارد و اشاره‌ای به روانکاوی ندارد. با بررسی پیشینه موجود، مشخص می‌شود که اگرچه مطالعات متعددی در حوزه روانشناسی پوشش، هویت فردی و اجتماعی و مدیریت بدن انجام شده است، اما تحلیل روانکاوانه و کهن‌الگویی (آرکی‌تایپی) پوشش مردان در جامعه ایران، به ویژه با تمرکز بر کهن‌الگوی آپولو، غفلت شده است.

روش تحقیق

این مطالعه با هدف بررسی ویژگی‌های پوششی مرتبط با آرکی‌تایپ آپولو در مردان ایرانی (۲۵-۵۰ ساله تهرانی) به روش توصیفی-تحلیلی و با ترکیب روش‌های کمی (پرسشنامه ۷۰ سؤالی مبتنی بر آزمون جین شینودا بولن، $n=224$) و کیفی (مصاحبه) انجام شد. از میان نمونه‌های تصادفی، ۲۴ نفر با ویژگی‌های غالب آپولو شناسایی شدند. داده‌ها به صورت کتابخانه‌ای و میدانی (آنلاین و حضوری) گردآوری و با نرم‌افزار SPSS (آمار توصیفی) و تحلیل محتوای کیفی (کدگذاری) پردازش شدند. یافته‌ها در ۷ دسته موضوعی طبقه‌بندی و اولویت‌بندی گردید که الگوی پوششی این گروه را مشخص می‌نماید. این پژوهش کاربردهایی در روانشناسی مُد و مطالعات هویت بصری دارد.

مبانی نظری

ذهن ناخودآگاه^۱ (یا ضمیر ناخودآگاه) به بخشی از ذهن انسان اشاره دارد که فرآیندهای فکری و رفتاری را بدون آگاهی مستقیم ما کنترل می‌کند. در حال حاضر، ممکن است این بخش از ذهن اطلاعات و تجربیاتی را که به آنها فکر نکنیم یا به یاد نداشته باشیم، اما همچنان بر رفتار، تصمیم‌گیری‌ها، و احساسات ما تأثیر می‌گذارند، ذخیره می‌کند. مثلاً، ممکن است بسیاری از ترس‌ها، باورها، و عادات‌های ما از تجارب ناخودآگاه نشأت گرفته باشند. فروید، روانشناس مشهور، برای اولین بار این مفهوم را مطرح کرد و معتقد بود که ناخودآگاه نقش بزرگی در شکل‌دهی شخصیت و رفتار انسان ایفا می‌کند. وی بخش ناخودآگاه را به دو قسمت فردی و جمعی تقسیم کرد. ضمیر ناخودآگاه فردی شامل خاطرات، امیال، انگیزه‌ها و تجربیات شخصی گذشته است که به طور مستقیم در دسترس ذهن آگاه نیستند، اما همچنان به صورت پنهانی بر رفتار ما تأثیر می‌گذارند. انگاره‌های فراموش شده از میان نمی‌روند و به صورت نهفته در آستانه‌ی [یاد] قرار دارند و می‌توانند هر لحظه نمایان شوند (یونگ، ۱۳۹۹: ۴۰). تمرینات خاصی مانند هیپنوتیزم، خواب دیدن، یا تحلیل رویاها می‌توانند به دسترسی به محتوای ناخودآگاه کمک کنند.

آرکی‌تایپ‌ها به الگوها یا نمادهای اولیه‌ای اطلاق می‌شود که در ناخودآگاه جمعی انسان‌ها وجود دارند و به طور مشترک در افکار، افسانه‌ها، رویاها و هنرهای گوناگون تجلی پیدا می‌کنند. یونگ معتقد است که نمادها و اسطوره‌های فرهنگ‌های مختلف اغلب شباهت زیادی به یکدیگر دارند زیرا از نمونه‌های اولیه‌ای پدیدار شده‌اند که در تمام نژادهای انسانی مشترک هستند. «گذشته‌ی ابتدایی ما به پایه و اساس روان انسان تبدیل شده است که بر روی رفتارِ حال حاضر ما تأثیر گذاشته و به آن جهت می‌دهد» (همان، ۱۰۱)؛ این مفهوم توسط روانشناس سوئیسی، کارل گوستاو یونگ، مطرح شد و بعدها توسط پیروانش توسعه یافت. این آرکی‌تایپ‌ها در اسطوره‌ها، افسانه‌ها، و آثار هنری فرهنگ‌های مختلف مشاهده می‌شوند و به طور گسترده در تحلیل

روانشناسی و روانکاوی به کار می‌روند. یونانی‌ها اولین کسانی بودند که اسطوره را نه تنها به عنوان داستان‌های ساختگی، بلکه به عنوان توصیف واقعیت‌های کهن الگویی نیز می‌نگریستند (Paris, 1986: 3). در مقدمه کتاب «ضروریات یونگ»^۷، آنتونی استور^۸ توضیح می‌دهد: «یونگ ناخودآگاه جمعی را به عنوان مجموعه‌ای از موتیف‌های اسطوره‌ای یا تصاویر اولیه توصیف کرد که آنها را [کهن‌الگو] نامید» (Storr, 1983: 16). یکی دیگر از جنبه‌های مهم نظریه یونگ در این زمینه، تأکید او بر تمایل انسان به پیشرفت و تکامل از کودکی تا بزرگسالی است. یونگ باور داشت که شخصیت انسان همواره در پی تکامل شدن است و این تکامل را با مفهوم «خودشکوفایی»^۹ تعریف می‌کرد. او خودشکوفایی را رسیدن به حداکثر تعادل، انسجام، هماهنگی و تکامل در تمام جنبه‌های شخصیتی انسان می‌دانست. یونگ و پیروانش داستان‌های اسطوره‌ای را به عنوان سفری نمادین و روانشناسانه تعبیر کردند که هدف آن آشنایی قهرمان با روان ناخودآگاه است (حسینی، شکیبی ۱۳۹۴: ۲۹-۷). در حالی که یونگ تنها اشاره‌های مختصری به این مفاهیم داشت، پیروان مکتب او، از جمله بولن، به طور مفصل شخصیت مردان را بر اساس داستان‌های اسطوره‌ای و افسانه‌ها توضیح داده‌اند. جین شینودا بولن، روانپزشک، روان‌درمانگر و نویسنده‌ای برجسته در زمینه روان‌شناسی یونگی است. او به ویژه به خاطر تحلیل‌هایش در زمینه آرکی تایپ‌های زنان و مردان شهرت دارد. بولن، با تکیه بر نظریات کارل گوستاو یونگ، آرکی تایپ‌ها را به صورت عملی و کاربردی برای درک بهتر رفتارها و نگرش‌های انسانی به کار گرفته است. در کتاب «خدایان هر مردی»^{۱۰}، او آرکی تایپ‌های مردانه را بر اساس اساطیر یونان باستان بررسی کرده و معتقد است که این آرکی تایپ‌ها در ناخودآگاه مردان وجود دارند و بر رفتار، احساسات و تصمیم‌گیری‌های آنها تأثیر می‌گذارند. مطالعات بولن نشان می‌دهد که چگونه اساطیر باستانی و مفاهیم روان‌شناسی یونگی می‌توانند ابزارهای قدرتمندی برای فهم بهتر روانشناسی مردان و توسعه شخصی باشند. اسطوره‌های قهرمان‌پرور، از جمله رایج‌ترین و شناخته‌شده‌ترین اسطوره‌ها، در فرهنگ‌های مختلف از جمله یونان و روم باستان، اروپای قرون وسطا، خاور دور، قبایل بدوی کنونی، بومیان آمریکایی و قبایل آفریقایی یافت می‌شوند. ساختار و الگوی این اسطوره‌ها مشابه است، اما جزئیات آنها بسته به فرهنگ و منطقه متفاوت است. یکی از این اسطوره‌ها، آپولو است که مبنای اصلی این مقاله در نظر گرفته شده است. آپولو یکی از خدایان برجسته در اساطیر یونان باستان است و نقش‌های متعددی در این فرهنگ دارد. او نماد خورشید، نور، حقیقت، موسیقی، شعر، پیشگویی و شفا است.

اسطوره‌شناسی آپولو (فرمانروای خورشید-کمان‌گیر، قانون‌گذار، پسر محبوب)

آپولو مهم‌ترین پسر ژئوس^{۱۱} و لتو است و در دنیای پدرسالارانه موفق عمل می‌کند. وی پس از ژئوس مهم‌ترین فرمانرواست. آپولو در تیراندازی، قانون‌گذاری، مجازات مجرمان و کمان‌گیری مهارت دارد. آپولو برادر دوقلوی آرتیمیس^{۱۲} است و لتو هنگام بارداری به دنبال جایی می‌گشت که بتواند فرزندانش را به دنیا بیاورد؛ وی به جزیره ای بی آب و علف آمد و زایمانش نه روز و نه شب طول کشید و آپولو روز هفتم زیر درخت نخلی به دنیا آمد و عدد هفت به همین دلیل برای او مهم است و آن درخت نخل یکی از مکان‌های مورد علاقه جهانگردان است (بولن، ۱۳۹۰: ۱۲). آرتیمیس زودتر از آپولو به دنیا آمد و به او تیراندازی یاد داد. هر دوی آنان دور از دسترس بودند و بعد از هدف قرار دادن صید، ناپدید می‌شدند. تولد آپولو به دلایل مختلفی دشوار بود. طبق یکی از افسانه‌ها، که در «سرود هومری آپولو»^{۱۳} آمده است، هنگامی که لتو در جست‌وجوی مکانی برای زایمان بود، بسیاری از جزیره‌ها او را رد کردند، زیرا فکر می‌کردند آپولو خدای خشن و بی‌رحمی خواهد بود (Morford et al, 2014: 252). افسانه‌های دیگری از پی‌گیری آپولو در برابر اژدهای دشمن و مارها وجود دارد. آپولو، در حالی که به شکل یک دلفین درآمده بود، چندین ملوان را به عنوان کشیشان خود گرفت و دستور ساخت معبدش در دلفی

را داد (Kerenyi, 1951: 136). افسانه‌های مربوط به کشتن اژدهاها توسط آپولو، که نمایانگر زمین، به عبارت دیگر، الهه بزرگ، گایا^{۱۴} هستند، و مارها، که به شکل رحم توصیف شده‌اند، می‌تواند به عنوان حملات آپولو علیه جنبه‌های زنانه تفسیر شود. آپولو، این موجودات را که نماینده‌ی زنانه بودند به عنوان خطرهایی برای برتری‌اش به عنوان یکی از پرستیده‌ترین الهه‌های مرد می‌دید و برای تثبیت جایگاهش در دنیای المپ، خشمگین و انتقام‌جو بود، همانطور که در برخوردهای جوانانه‌اش با دشمنانش نشان داده شده است. علاوه بر توانایی استدلال، اراده و عزم پرشورش نیز برای یافتن جایگاه در دنیای علم لازم است (Lefebvre, 2017: 87).

تصویر (۱): مجسمه آپولو در موزه المپیا Olympia واقع در یونان URL1

تیپ شخصیتی کهن‌الگوی آپولو

کهن‌الگوی آپولو در نظریات روانشناسی یونگی و همچنین در متون روانشناسی تحلیلی و تحلیل روانشناسی شخصیت به‌ویژه به عنوان یک شخصیت منطقی، تحلیلی و منظم شناخته می‌شود. نیچه^{۱۵} آپولو را به عنوان خدای شکل‌دهی و نظم‌دهی به امور به منظور زیبا کردن آنها شناسایی کرد. افزون بر این، اتو^{۱۶} پیشنهاد می‌کند که چون آپولو، خدای پیشگویی است، با بلندپروازی خاص روح مرتبط است (Otto, 1954: 72)، شعر و موسیقی به طور طبیعی در قلمرو او هستند. شخصیت آپولو به دنبال ایجاد نظم و پیشرفت است. او به تفکر منطقی و استراتژیک تمایل دارد و به دنبال راه‌حل‌های کاربردی برای مشکلات است. تفکر اسطوره‌ای برای یونانیان باستان به اندازه عقلانیت آپولو ارزشمند بود (Paris, 1990: 92). این کهن‌الگو معمولاً فردی مستقل است که به توانایی‌های خود اعتماد دارد.

شخصیت آپولو توانایی‌های رهبری و هدایت را داراست. او می‌تواند در موقعیت‌های مدیریتی و سازمانی به خوبی عمل کند و به خوبی قادر به هدایت و سازمان‌دهی امور است. او بر پایه منطق و تحلیل عمل می‌کند و از احساسات کمتر استفاده می‌کند. اتو پیوند آپولو با علم را تأیید می‌کند. او آپولو را به عنوان [روح شناخت واضح و تیزبینی که با آزادی بی‌نظیر با درون و جهان روبه‌رو می‌شود، روحی به واقع یونانی که به تولید هنرها و در نهایت علم منجر شد] می‌داند (Otto, 1954: 79). تفکر انتقادی و بررسی دقیق داده‌ها از ویژگی‌های بارز اوست. شخصیت آپولو معمولاً به اصول و قواعد پایبند است و در مواجهه با مشکلات به دنبال حفظ اصول اخلاقی و قانونی می‌باشد. در زمینه‌های اجتماعی و حرفه‌ای، او ممکن است به ظاهر رسمی و مرتب اهمیت بدهد، که نشان‌دهنده جدیت و حرفه‌ای بودن اوست. این کهن‌الگو در محیط‌های کاری و اجتماعی به‌ویژه در موقعیت‌های رهبری و مدیریتی موفق است.

بُعدهای نزیسته‌ی کهن‌الگوی آپولو

بُعدهای نزیسته‌ی کهن‌الگوی آپولو به جنبه‌هایی از شخصیت او اشاره دارد که تحت تأثیر نبود تعادل

در زندگی یا تمرکز بیش از حد بر برخی ویژگی‌ها نادیده گرفته می‌شوند. این بُعدهای نزیسته می‌توانند به محدودیت‌ها و چالش‌های جدی منجر شوند. آپولو معمولاً بر منطق و تحلیل تأکید دارد و احساسات را نادیده می‌گیرد. آپولو خدای بی‌احساسی و فاصله است (The same: 78). این مسئله می‌تواند منجر به نبود توانایی در برقراری ارتباطات عاطفی عمیق و معنادار با دیگران شود. ممکن است افراد با این کهن‌الگو از نظر احساسی سرد و دور از دسترس به نظر برسند. تمایل آپولو به کمال و نظم می‌تواند به فشارهای روانی منجر شود. کرنی به‌طور عمیق به مسئله‌ی جنبه‌های تاریک و گاهی پرشور و خشن آپولو که اتو به آن اذعان می‌کند اما سپس سعی در توجیه آن دارد، می‌پردازد: «نمی‌توان انکار کرد که این خدای بزرگ... می‌تواند جنبه‌ای بسیار تاریک داشته باشد» (Kerenyi, 1983: 39). ممکن است افراد با این ویژگی احساس کنند که همیشه باید بهترین باشند و هیچ اشتباهی نکنند، که این می‌تواند منجر به استرس و اضطراب شدید شود.

ممکن است تمرکز آپولو بر منطق و اصول باعث محدودیت در خلاقیت و انعطاف‌پذیری شود. او ممکن است به سختی بتواند با تغییرات ناگهانی سازگار شود و یا روش‌های جدید و خلاقانه‌ای برای حل مسائل پیدا کند. وی ممکن است آن‌قدر درگیر کار و مسئولیت‌های خود شود که نیازهای شخصی و عاطفی خود را نادیده بگیرد. سایه آپولو به‌طور قطع او را به‌عنوان شخصی آسیب‌پذیرتر و انسانی‌تر نشان می‌دهد (Lefebvre, 2017: 98) این مسئله می‌تواند منجر به خستگی روانی و فیزیکی و کاهش کیفیت زندگی شود.

نمودهای پوشاکی غالب در آرکی تایپ‌ها

نمودهای پوشاکی در آرکی تایپ‌ها به نحوه‌ی لباس پوشیدن و سبک‌های مختلفی اشاره دارد که با ویژگی‌ها و خصوصیات هر کهن‌الگو همخوانی دارند. این نمودها می‌توانند نشان‌دهنده‌ی شخصیت، ارزش‌ها، و نگرش‌های هر کهن‌الگو به زندگی باشند. نمودهای پوشاکی هر کهن‌الگو نمایانگر جنبه‌های روانشناختی و شخصیت‌های درونی آنهاست و می‌تواند به‌خوبی ابعاد مختلف شخصیت و نگرش‌های هر فرد را منعکس کند. مجسمه‌های آپولو، به‌عنوان نماینده‌ای از خدای خورشید و هنر در اساطیر یونان باستان، اغلب دارای ویژگی‌هایی هستند که نماد قدرت، جوانی، زیبایی، و کمال هستند. سبک پوشش در این مجسمه‌ها بازتاب‌دهنده‌ی ایده‌آل‌های زیبایی و توازن در هنر کلاسیک یونان است. آپولو در ادبیات، هنر و معماری یونانی به‌عنوان مردی ورزشی با موهای بلند و طلایی توصیف شده است. هیلمن^{۱۷} او را خدای [جوانی درخشان و زیبایی قابل مشاهده] توصیف می‌کند (Hillman, 2007: 325). آپولو اغلب با یک پارچه بلند به نام هِماتِیون^{۱۸} (نوعی عبای یونانی) به تصویر کشیده می‌شود. این پارچه به‌صورت آزادانه بر روی شانه‌ها و بدن او انداخته شده و به شکل‌های مختلف بسته می‌شود. هِماتِیون معمولاً به‌صورت نیمه‌عریان بدن آپولو را پوشش می‌دهد و بر تناسب و فرم بدن او تأکید می‌کند. در برخی از مجسمه‌ها، آپولو ممکن است با کِیتون^{۱۹}، که نوعی تونیک ساده و بلند است، به تصویر کشیده شود. این لباس که از شانه‌ها تا پایین بدن را می‌پوشاند، به‌خوبی با خطوط بدن هماهنگ است و حس زیبایی و کمال را تقویت می‌کند. آپولو به‌عنوان خدای موسیقی، اغلب با «لیر»^{۲۰} (نوعی ساز شبیه به چنگ) به تصویر کشیده می‌شود. این نماد هنر و موسیقی اغلب در کنار او یا در دستش قرار دارد و به برجسته کردن شخصیت هنری و معنوی او کمک می‌کند. آپولو گاهی اوقات با تاج برگ لورل^{۲۱} به تصویر کشیده می‌شود. این تاج، نماد پیروزی، افتخار و ارتباط آپولو با هنر و شعر است.

مجسمه‌های آپولو به شکلی طراحی شده‌اند که بدن او بسیار ورزیده و متناسب به نظر برسد. این بدن ایدئال نمایانگر کمال فیزیکی و زیبایی الهی است. چهره آپولو اغلب آرام، متفکر و جوان است. این چهره‌ها بدون نشانه‌ای از سن و سال، نمایانگر جوانی ابدی و زیبایی ایدئال هستند. یکی از ویژگی‌های بارز مجسمه‌های آپولو، نمایش عضلات و فرم بدن اوست. این نمایش اغلب به گونه‌ای است که زیبایی طبیعی و توانمندی

فیزیکی او را به رخ می‌کشد. در بسیاری از موارد، آپولو به صورت نیمه‌عریان یا حتی کاملاً عریان به تصویر کشیده می‌شود، این سبک نشان‌دهنده‌ی پیوند او با طبیعت، خدایان و ایدئال‌های زیبایی یونانی است. مجسمه‌های آپولو اغلب از مرمر سفید ساخته شده‌اند که به آنها ظاهری خالص و الهی می‌بخشد. این رنگ سفید بر پاکی و خلوص آپولو تأکید دارد. مجسمه‌های آپولو با جزییات دقیق در نمایش عضلات، حالت بدن و چهره ساخته شده‌اند. این جزییات نشان‌دهنده‌ی تمرکز هنرمندان یونانی بر واقع‌گرایی و زیبایی کلاسیک است. مجسمه‌های آپولو بازتاب‌دهنده‌ی ایده‌آل‌های زیبایی، قدرت و کمال در هنر کلاسیک یونان هستند و سبک پوشش آنها نیز با همین مفاهیم در هم تنیده شده است. این مجسمه‌ها نه تنها نمایانگر آپولو به عنوان یک خدا، بلکه نمایانگر ویژگی‌های سبک پوشش افراد با این آرکی تایپ هستند.

لباس اجتماع

لباس اجتماعی مردان به پوششی اطلاق می‌شود که برای حضور در مراسم‌ها، جلسات رسمی، و محیط‌های اجتماعی با قواعد مشخص پوشیده می‌شود. این نوع لباس‌ها معمولاً شیک، متناسب با عرف جامعه، و با رعایت اصول خاصی انتخاب می‌شوند و مطابق با وضعیت فرهنگی، سیاسی و اقتصادی کشور تعیین می‌شود. نظم سیاسی بر اساس توسعه لباس‌ها ساخته شد. بنابراین، لباس بخشی از سیاست است و اهمیت لباس فراتر از وضعیت آن در جامعه است. (Ying, 2016: 548) عناصر کلیدی لباس اجتماعی مردانه شامل کت و شلوار، پیراهن رسمی، کراوات، کفش‌های رسمی، و اکسسوری‌هایی مانند ساعت مچی، دکمه سرآستین، و کمر بند است.

در ایران، لباس اجتماعی مردان اغلب با فرهنگ و مذهب جامعه تطابق دارد. مردان از لباس به عنوان یک منبع فرهنگی استفاده می‌کنند (Barry, 2018: 3). مثلاً، ممکن است برخی مردان از لباس‌هایی استفاده کنند که با پوشیدگی و سادگی بیشتری همراه است و نماد احترام به ارزش‌های دینی و فرهنگی می‌باشد. این لباس‌ها می‌توانند شامل کت و شلوارهای ساده، رنگ‌های ملایم و غیر زنده، و کفش‌های بسته و رسمی باشند.

از نظر روان‌شناسی، نوع لباسی که مردان در اجتماعات انتخاب می‌کنند، می‌تواند بازتاب‌دهنده‌ی هویت، نقش اجتماعی، و آرکی تایپ‌های شخصیتی آنها باشد. امروزه، لباس‌ها تنها برای گرم نگه داشتن یا راحتی استفاده نمی‌شوند، بلکه به دنبال تکنولوژی‌هایی هستند که رابطه بین بدن و محیط زندگی و فضای بین بدن و فعالیت‌های بدنی را تجسم می‌کنند. به عبارت دیگر، لباس‌ها انعکاس عادات شخصی هستند (Ying, 2016: 548). مثلاً، مردانی که به دنبال نمایش اقتدار و موفقیت هستند، ممکن است از لباس‌هایی که به آرکی تایپ‌های زنوس و آپولو نزدیک‌تر است؛ مانند کت و شلوارهای تیره‌رنگ و کراوات‌های با طرح‌های ساده و رسمی استفاده کنند.

لباس اجتماع مردان نقشی اساسی در شکل‌دهی و نمایش هویت شخصیتی آنها ایفا می‌کند. نوع پوشش می‌تواند بازتاب‌دهنده جایگاه اجتماعی و حرفه‌ای فرد باشد. در زندگی روزمره، بسیاری از مردان تمایل دارند متفاوت و خاص باشند، شخصیت خود را از طریق لباس نشان دهند و خود را برجسته کنند (Zhixin & Bing, 2016: 799). سبک پوشش بازتابی از سلیقه و شخصیت فرد است، به گونه‌ای که انتخاب رنگ‌ها، طرح‌ها و برندها می‌تواند جنبه‌هایی از هویت شخصی او را نمایان کند.

پوشیدن لباس مناسب، نشانه‌ی احترام به آداب و رسوم و انتظارات اجتماعی است و می‌تواند به تقویت روابط و ایجاد تصویری مثبت کمک کند. ظاهر و لباس فرد می‌تواند بر دیگران تأثیر بگذارد و باعث شود او به عنوان فردی معتبر، مسئول و قابل اعتماد شناخته شود. هویت روایتی بیشتر به طور غیرعمدی از طریق لباس منتقل می‌شود (Birnie, 2021: 39). انتخاب لباس‌ها تعادلی بین هویت فرد و سبک پوشش برقرار می‌کنند

و می‌تواند نشان‌دهنده‌ی هویتی چندوجهی باشد که همسو با ارزش‌های فرد است. مردان به‌طور فعال در انتخاب لباس‌های خود نقش دارند و از لباس به‌عنوان وسیله‌ای برای بیان داستان‌ها، فردیت و هویت خود استفاده می‌کنند. این انتخاب‌ها به‌شدت تحت تأثیر موقعیت‌ها، انتظارات اجتماعی و ارزش‌های فردی قرار دارند (همان).

ویژگی‌های کلی سبک پوشش مردان در اجتماع

مردان ایرانی گاهی از لباس‌های مدرن‌تر و غربی مانند شلوار جین و پیراهن‌های رنگی استفاده می‌کنند که نشان از تلفیق فرهنگ محلی و جهانی دارد. از سوی دیگر، برخی از مردان با پیروی از الگوهای مد جهانی، از برندهای معروف و لباس‌های مد روز بهره می‌برند، در حالی که همچنان در انتخاب‌های خود به ارزش‌های فرهنگی و اجتماعی وفادار هستند. به‌طور کلی، لباس اجتماع مردان ایرانی نشان‌دهنده‌ی جایگاه اجتماعی، اقتصادی و گرایش‌های فرهنگی آنهاست و به‌نوعی هویت اجتماعی فرد را منعکس می‌کند. دلایل متعددی وجود دارد که مردان به پوشش ساده تمایل دارند، و این دلایل می‌توانند فرهنگی، روانشناختی، اجتماعی، و اقتصادی باشند. . فلوگل (۱۹۳۰) اظهار داشت که ایده‌های دموکراتیک انقلاب فرانسه نشان می‌داد که مردان نباید اقتدار خود را از طریق لباس به نمایش بگذارند زیرا این اقتدار به‌طور ذاتی در آنها وجود دارد. نتیجه این امر، تغییر لباس مردان از تجملات اشرافیت به سادگی طبقه کارگر بود. فلوگل (۱۹۳۰) این انتقال را «انصراف بزرگ مردانه»^{۲۲} نامید و این امر مردانگی هژمونیک را در مخالفت با تجمل‌گرایی و مد بازتعریف کرد (Kaiser & Green, ۲۰۱۶: ۴). در بسیاری از جوامع، از جمله ایران، ساده‌پوشی به‌عنوان نشانه‌ای از وقار و احترام به ارزش‌های مذهبی و فرهنگی تلقی می‌شود. علاوه بر موارد گفته شده جدا از تیپ شخصیتی افراد که آنها را به انتخاب برخی پوشش‌های خاص وامی‌دارد توجه به شکل ظاهری و ایرادهای اندامی در استفاده از برخی عناصر پوشاکی را باید دخیل دانست. همچنین تنوع در اقلام پوشاکی سبب استفاده افراد از انواع استایل‌ها می‌شود ولی در بحث شخصیت غالب، آیتم‌هایی که پرتکرار هستند به‌عنوان سبک پوشاکی غالب در نظر گرفته می‌شود.

در رابطه با آرکی تایپ‌های شخصیتی این تحقیق به‌صورت عمومی صورت گرفته است و برای انجام دقیق و شخصی‌تر آن باید آرکی تایپ غالب همراه با سایر آرکی تایپ‌ها سنجیده شود که نیازمند تحقیقات فردی همراه با جزییات هر شخص است زیرا هر شخص علاوه بر ویژگی‌های روانی در انتخاب سبک پوشش متأثر از تیپ اندامی، عادات، مذهب و... نیز است که در نوع انتخاب او حائز اهمیت است.

روش پژوهش

در پژوهش حاضر، خصوصیات پوشش آرکی تایپ آپولو در مردان ایرانی بررسی شده و اطلاعاتی درباره سبک پوششی آنها جمع‌آوری شده است. پژوهش به‌صورت توصیفی-تحلیلی و با روش‌های کمی و کیفی انجام شده و به‌عنوان یک تحقیق کاربردی صورت گرفته است. اطلاعات به‌صورت کتابخانه‌ای (اسنادی) و میدانی (پرسشنامه و مصاحبه) گردآوری شده و جامعه آماری مردان ۵۰-۲۵ ساله شهر تهران است.

در این پژوهش، ۲۲۴ نفر به پرسشنامه پاسخ دادند و روش نمونه‌گیری تصادفی بود و از میان آنها ۲۴ نفر دارای ویژگی‌های غالب آرکی تایپ آپولو بودند. پرسشنامه شامل ۷۰ سؤال تستی (بر اساس تست خودشناسی جین شینودا بولن) بود که به‌صورت آنلاین و میدانی توزیع شد. این سؤالات به تعیین نوع آرکی تایپ مخاطبان می‌پرداخت (مردان با شخصیت آپولو شناسایی شدند) و نوع هویت شخصیتی آنان را مشخص می‌نمود.

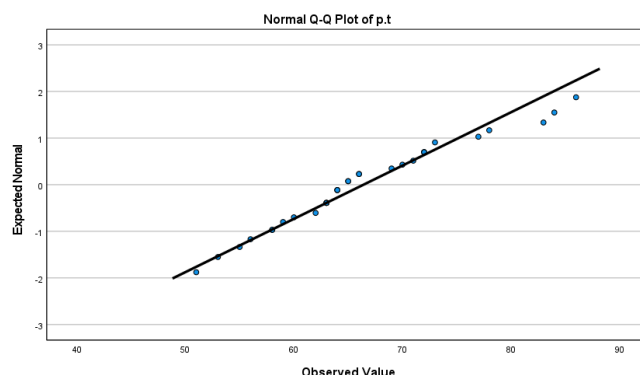
جدول (۱): آزمون شاپیرو ویک و کولوموگرو اسمیرنو جهت بررسی پرسشنامه

Tests of Normality						
نمره پرسش نامه	Kolmogorov-Smirnov ^a			Shapiro-Wilk		
	Statistic	df	Sig.	Statistic	df	Sig.
	۰,۱۳۲	۲۴	۰,۱۸۷	۰,۹۳۷	۲۴	۰,۷۷۳

a. Lilliefors Significance Correction

در جدول (۱)، با استفاده از آزمون شاپیرو^{۲۳} و کولوموگرو^{۲۴} سؤالات پرسشنامه دارای $\text{Sig} > ۰,۰۵$ است به این معنی که توزیع نرمال می باشد و نمودار Q-Q plot (نمودار ۱) هم آن را نشان می دهد. بنابراین از آزمون های پارامتریک جهت بررسی داده ها و تجزیه و تحلیل استفاده شد.

نمودار (۱): Q-Q plot

برای تکمیل داده ها، بعد از شناسایی مردان با ویژگی آپولو، مصاحبه از آنان درباره ویژگی های سبک پوشش شان انجام شد. پاسخ دهندگان ویژگی های پوششی خود را توصیف کردند و داده های جمع آوری شده در ۷ دسته به صورت جداول و نمودار بررسی شد و در نهایت یک نمودار برای اولویت بندی انتخاب برای این گروه مردان به دست آمد. داده های حاصل از پرسشنامه توسط نرم افزار SPSS در قالب آمار توصیفی (فراوانی و درصد) پردازش شد و نتایج جداول ها و نمودارهای زیر به دست آمد و تحلیل محتوای داده های مصاحبه با استفاده از روش های کدگذاری و استخراج الگوها صورت گرفت. بعد از شناسایی افراد دارای شخصیت آپولو از طریق تماس تصویری و مجازی مصاحبه ها لازم در مورد سبک پوشش آنان در اجتماع انجام شد و داده ها جمع آوری شد.

جدول (۲): مصاحبه های انجام شده با داوطلبان

زمان مصاحبه	شرح مصاحبه
در بازه های زمانی ۱۵-۱۰ دقیقه با هر داوطلب	گفت و گوی تلفنی و تصویری و متنی راجع به سبک پوشش افراد در اجتماع (علاق و سبک هایی که بیشتر استفاده می کنند همراه با جزئیات مانند اکسسوری، الحاقات، مدل مو، ریش، سبیل و...)

جدول (۳): وضعیت پوشش از انواع ویژگی های سبک پوشش آرکی تایپ نوع آپولو

وضعیت پوشش	نوع استفاده	تعداد	درصد
نوع پوشش	پوشیده	۲۲	۹۱,۶۶
	سایر	۲	۸,۳۴
پوشش سر	ساده	۲۱	۸۷,۵
	سایر	۳	۱۲,۵
نوع کیف	اداری	۱۴	۵۸,۳۳
	سایر	۱۰	۴۱,۶۶
نوع کفش	رسمی و نیمه رسمی	۱۳	۵۴,۱۶
	سایر	۱۱	۵۵,۸۴

جدول (۴): وضعیت لباس انتخابی از انواع ویژگی های سبک پوشش آرکی تایپ نوع آپولو

وضعیت لباس انتخابی	نوع استفاده	تعداد	درصد
مدل پوشش بالاتنه	پیراهن	۱۸	۷۵
	سایر	۶	۲۵
مدل شلوار	کلاسیک و هماهنگ با بالاتنه	۱۷	۷۰,۸۳
	سایر	۷	۲۹,۱۷
کیفیت لباس	اهمیت دارد	۱۵	۶۲,۵
	سایر	۹	۳۷,۵
طرح پارچه	ساده	۱۸	۷۵
	سایر	۶	۲۵

جدول (۵): وضعیت تناسب بین اجزای لباس از ویژگی های پوشش آرکی تایپ نوع زئوس

وضعیت تناسب بین اجزای لباس	نوع استفاده	تعداد	درصد
تناسب اجزای لباس	اهمیت دارد	۲۲	۹۱,۶۶
	سایر	۲	۸,۳۴

جدول (۶): وضعیت ظاهرازی از انواع ویژگی های سبک پوشش آرکی تایپ نوع آپولو

وضعیت ظاهرازی	نوع استفاده	تعداد	درصد
ظاهرازی مو	مرتب	۲۰	۸۳,۳۳
	سایر	۴	۱۶,۶۷
ظاهرازی ریش و سبیل	معمولی	۱۸	۷۵
	سایر	۶	۲۵
متعلقات و ضمائم	ساعت	۲۳	۹۵,۸۳
	سایر	۱	۴,۱۷

جدول (۷): وضعیت پالت رنگی از انواع ویژگی های سبک پوشش آرکی تایپ نوع آپولو

وضعیت پالت رنگی	نوع استفاده	تعداد	درصد
پالت رنگی مورد علاقه	آبی - تیره	۱۶	۶۶,۶۶
	سایر	۸	۳۴,۴۴

جدول (۸): وضعیت مکان خرید از انواع ویژگی های سبک پوشش آرکی تایپ نوع آپولو

وضعیت مکان خرید	نوع استفاده	تعداد	درصد
مکان خرید	فروشگاه و برندها معتبر	۱۵	۶۲,۵
	سایر	۹	۳۷,۵

جدول (۹): وضعیت سبک مورد علاقه از انواع ویژگی های سبک پوشش آرکی تایپ نوع آپولو

وضعیت سبک مورد علاقه	نوع استفاده	تعداد	درصد
سبک مورد علاقه	نیمه رسمی	۱۴	۵۸,۳۳
	سایر	۱۰	۴۱,۶۶

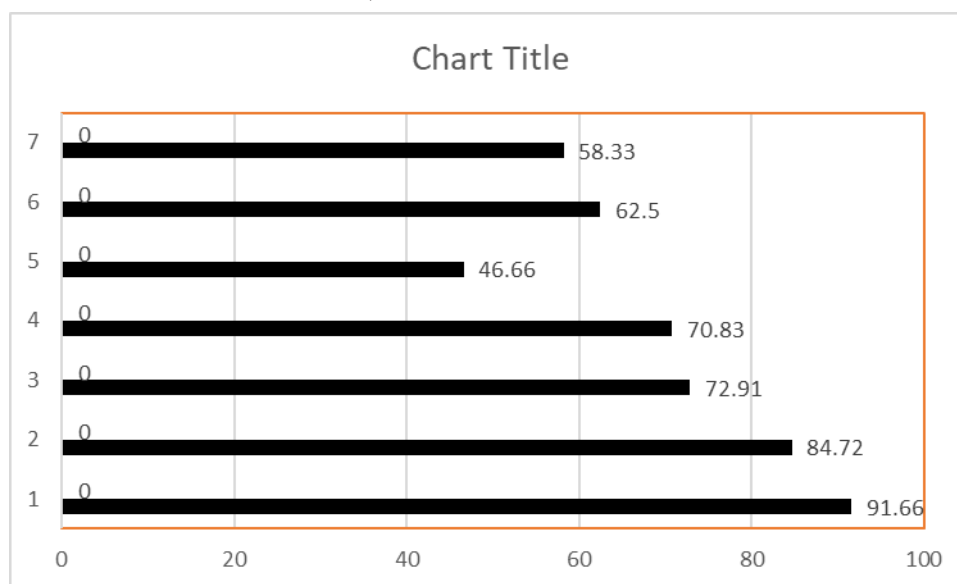
با توجه به یافته های جداول ۳ تا ۹، مشاهده می شود که سبک پوشش آرکی تایپ نوع آپولو دارای هفت ویژگی برجسته است. این ویژگی ها شامل وضعیت پوشش، انتخاب لباس، تناسب بین اجزای لباس، وضعیت ظاهرازی، پالت رنگی مورد علاقه، مکان خرید و سبک مورد علاقه می باشد. اولویت های این آرکی تایپ در سبک پوشش به صورت جدول و نمودار ارائه شده است. همان گونه که از داده های به دست آمده مشخص است، در پژوهش حاضر، سبک پوشش مربوط به آرکی تایپ آپولو پوشش های رسمی و غیر رسمی، استفاده رنگ های تیره و آبی، سبک فرمال و کلاسیک، ظاهرازی مرتب و ساده سبک پوشیده را در بر می گیرد.

جدول (۱۰): اولویت توجه به سبک پوشش آرکی تایپ آپولو

شماره	اولویت توجه به سبک پوشش آرکی تایپ آپولو	تعداد	درصد
۱	تناسب اجزای لباس	۲۲	۹۱٫۶۶
۲	وضعیت ظاهرازی	۲۰	۸۴٫۷۲
۳	وضعیت پوشش	۱۷	۷۲٫۹۱
۴	وضعیت لباس انتخابی	۱۷	۷۰٫۸۳
۵	پالت رنگی مورد علاقه	۱۶	۴۶٫۶۶
۶	مکان خرید	۱۵	۶۲٫۵
۷	سبک مورد علاقه	۱۴	۵۸٫۳۳

با توجه به اطلاعات جدول (۱۰) مشاهده می شود بیشترین توجه مردان در سبک پوشش آرکی تایپ آپولو به تناسب و هماهنگی اجزای لباس و وضعیت ظاهرازی (مدل مو، ریش و سبیل و تزیینات و متعلقات) است و مقایسه آنها در نمودار (۲) قابل مشاهده است.

نمودار (۲): اولویت توجه به سبک پوشش آرکی تایپ آپولو در بین مردان

جهت به دست آوردن پایایی پرسشنامه، از اعتبار محتوایی و تکنیک آلفای کرونباخ به عنوان سنجشی برای ارزیابی قابلیت اعتماد پرسشنامه استفاده شد. پرسشنامه به صورت تصادفی بین ۳۰ نفر از مردان مطالعه و بررسی شد. اطلاعات جمع آوری شده تجزیه و تحلیل شده و پایایی آن با مقدار آلفای کرونباخ ۰٫۸۱ ارزیابی شد که بالاتر از ۰٫۷ بوده و تأیید شد.

جدول ۱۱: سنجش اعتبار و پایایی محتوای پرسش نامه

موارد (D)	قابلیت اطمینان	
	الفاکرونباخ	الفاکرونباخ بر اساس موارد استاندارد شده ی (D)
۰,۴۹	۰,۸۱۹	۰,۸۱۶

یافته ها

طبق اطلاعاتی که به دست آمد، افرادی که دارای تیپ شخصیتی آپولو هستند، معمولاً به دنبال ظاهری منظم، آراسته و هماهنگ هستند. این افراد به جزئیات لباس های خود توجه ویژه ای دارند و سعی می کنند تا ظاهری تمیز و مرتب داشته باشند. لباس های آنها اغلب از رنگ های کلاسیک و خنثی مانند سفید، آبی، خاکستری و مشکی تشکیل شده و انتخاب رنگ ها به گونه ای است که همواره حس هماهنگی و تناسب را القا کند. این افراد به نوعی در انتخاب لباس های خود به دنبال تعادل و هارمونی هستند و از طرح ها و الگوهای ساده و مینیمالیستی استفاده می کنند که بدون جلب توجه، حرفه ای و موقر به نظر برسند.

این تیپ شخصیتی معمولاً از لباس های رسمی و نیمه رسمی استفاده می کند که نشان دهنده جدیت و مسئولیت پذیری اوست. کت و شلوارهای کلاسیک، پیراهن های تک رنگ و شلوارهای اتوکشیده از جمله انتخاب های رایج این افراد است. آنها اغلب از اکسسوری های ساده و باکیفیت مانند ساعت های مچی فلزی یا چرمی و دکمه های سراسین استفاده می کنند که به جای زرق و برق، بیشتر بر کیفیت و دوام تمرکز دارند. کفش های چرم کلاسیک و براق نیز یکی دیگر از اجزای اصلی پوشش این افراد است که نشان دهنده دقت و توجه آنها به جزئیات است.

علاوه بر این، این افراد به ظاهر مرتب و آراسته موها و ریش خود نیز اهمیت می دهند و معمولاً از مدل هایی استفاده می کنند که به راحتی قابل کنترل و سازگار با محیط های رسمی باشند. آنها ترجیح می دهند که سبک پوششی شان نمایانگر انضباط، نظم و یکپارچگی باشد و در انتخاب لباس های خود از برندهایی استفاده می کنند که با ارزش ها و شخصیت شان همخوانی داشته باشد.

به طور کلی، سبک پوششی این تیپ شخصیتی نشان دهنده تمایل آنها به حفظ ظاهری حرفه ای، مرتب و قابل اعتماد است. این افراد از لباس هایی استفاده می کنند که نمایانگر مسئولیت پذیری، جدیت و تعهد به کار و زندگی حرفه ای است. این سبک پوشش به آنها اجازه می دهد تا با اعتماد به نفس و تسلط بیشتری در محیط های اجتماعی و کاری حضور پیدا کنند. افراد با تیپ شخصیتی مورد نظر معمولاً به سبک هایی تمایل دارند که همگی به نوعی بازتاب دهنده ویژگی های شخصیتی منظم، آراسته، و مسئولیت پذیر آنها هستند. از جمله این سبک ها سبک کلاسیک^{۲۵} است؛ این سبک بر سادگی، ظرافت، و زمان ناپذیری تأکید دارد. لباس های این سبک شامل کت و شلوارهای دوخت عالی، پیراهن های تک رنگ، و شلوارهای اتوکشیده است. رنگ های رایج در این سبک معمولاً خنثی و کلاسیک مانند آبی، خاکستری، سفید و مشکی هستند. برندهای معتبر و شناخته شده مانند رالف لورن^{۲۶} و بروکس برادرز^{۲۷} برای این سبک مناسب هستند زیرا بر کیفیت و ظرافت تأکید دارند.

سبک مینیمالیستی^{۲۸} به دنبال کاهش پیچیدگی ها و تمرکز بر عناصر برای این آرکی تایپ ضروریست. این سبک پوششی مبتنی بر اشکال هندسی در کنار سادگی و کاربردی بودن است (Steele, ۲۰۰۵: ۳۴). لباس های ساده و بی تکلف با خطوط تمیز و بدون جزئیات اضافی، ویژگی این سبک هستند. رنگ ها اغلب تک رنگ یا دارای تضادهای کم رنگ و ملایم هستند. برندهایی مانند یونیکلو^{۲۹} و کاس^{۳۰} به دلیل طراحی های ساده و

مینیمال برای این سبک ایده آل هستند. سبک حرفه‌ای^{۳۱} به لباس‌های رسمی و مناسب برای محیط‌های کاری جدی و حرفه‌ای توجه دارد. کت و شلوارهای تیره، پیراهن‌های رسمی و کراوات‌های با طرح‌های ساده از اجزای اصلی این سبک هستند. کفش‌های چرمی براق و کیف‌های رسمی نیز از اجزای این سبک محسوب می‌شوند. برندهایی مانند هوگوباس^{۳۲} و آرمانی^{۳۳} در این سبک جایگاه ویژه‌ای دارند.

سبک اروپایی^{۳۴} در بین این گروه مردان محبوب است، زیرا بر تناسب دقیق و ظاهری شیک و مدرن تأکید دارد. لباس‌های اروپایی اغلب دارای طراحی‌های متناسب و متعادل با جزئیات دقیق هستند. کت و شلوارهای فیت و پیراهن‌های باریک و کفش‌های دست‌دوز چرمی از جمله ویژگی‌های این سبک است. برندهایی مانند برونلو کاسنلی^{۳۵} و زگنا^{۳۶} که به طراحی‌های دقیق و باکیفیت معروف هستند، معمولاً در این سبک استفاده می‌شوند.

سبک آکسفورد^{۳۷} با الهام از دانشگاه‌های برتر بریتانیا شکل گرفته و به لباس‌های نیمه‌رسمی و رسمی با جزئیات کلاسیک معروف است. ژاکت‌های کشباف، پیراهن‌های یقه‌دار، و کفش‌های لوفر یا آکسفورد از ویژگی‌های اصلی این سبک هستند. این سبک معمولاً به رنگ‌های ملایم و طرح‌های ساده گرایش دارد و برندهایی مانند باربر^{۳۸} و هکت لاندن^{۳۹} در این سبک شناخته شده هستند. این سبک‌ها با هم تناسب دارند و همگی به نوعی انعکاس‌دهنده‌ی ویژگی‌های اصلی تیپ شخصیتی مورد نظر مانند انضباط، مسئولیت‌پذیری و تمایل به نظم و آراستگی هستند.

در فرهنگ باستانی ایران، شخصیت‌هایی با ویژگی‌های مشابه به [آپولو] در اساطیر و افسانه‌ها وجود دارند که نمادهای قدرت، زیبایی، خرد، و اخلاق‌مداری محسوب می‌شوند همانند مهر (میترا)، یکی از خدایان باستانی ایران و خدای روشنایی، پیمان، و دوستی بود. او با خورشید و نور پیوند داشته و نماد حقیقت، راستی، و قدرت است. مهر با ویژگی‌های آپولو همچون ارتباط با خورشید و نور و همچنین داشتن جایگاه والای اخلاقی و معنوی هم‌خوانی دارد؟ جمشید، یکی از شاهان اسطوره‌ای ایران و از شخصیت‌های برجسته شاهنامه فردوسی است. او به‌عنوان پادشاهی دانا، زیبا و با اقتدار شناخته می‌شود که با خرد و تدبیرش به بشریت بسیاری از هنرها و علوم را آموخت. جمشید همچنین دارای جذابیت و زیبایی ویژه‌ای بود و در فرهنگ ایرانی نماد قدرت و شکوه سلطنتی محسوب می‌شود؟ آرش کمانگیر یکی از شخصیت‌های حماسی ایران است که به دلیل فداکاری و شجاعتش شناخته می‌شود. او با برتاب تیری از فراز کوه دماوند تا مرزهای ایران، مرزهای کشور را تعیین کرد و جان خود را فدای سرزمینش کرد. این ایشارگری و عشق به وطن، او را به یک نماد از زیبایی روحی و جسمی تبدیل کرده است.

نتیجه‌گیری

نتایج نشان داد که حدود ۱۱ درصد از شرکت‌کنندگان دارای ویژگی‌های غالب آرکی تایپ آپولو هستند. این افراد به دلیل تأکید بر نظم، عقلانیت و ساختارمندی، تمایل قوی‌تری به پوشش رسمی و متعارف دارند و به جزئیاتی مانند تمیزی، هماهنگی رنگ‌ها و رعایت استانداردهای اجتماعی اهمیت ویژه‌ای می‌دهند. یافته‌های تحقیق حاکی از آن است که مردان با آرکی تایپ آپولو، پوشش خود را به‌عنوان ابزاری نمادین برای ایجاد تعادل بین هویت فردی و انتظارات فرهنگی به کار می‌گیرند. این الگوی پوششی نه تنها بازتابی از شخصیت فردی آنهاست، بلکه نشان‌دهنده‌ی تلاش برای انطباق با هنجارهای جمعی و تقویت تصویر مسئولیت‌پذیری است. روش تحقیق ترکیبی به کار گرفته شده در این مطالعه، امکان درک عمیق‌تر از تعامل بین روانشناسی فردی و عوامل فرهنگی را فراهم کرد و تأیید کرد که پوشش فراتر از یک انتخاب فردی، بخشی از فرآیندهای پیچیده اجتماعی و فرهنگی است.

پیشنهاد می‌شود مطالعات آینده با نمونه‌گیری گسترده‌تر و در نظر گرفتن متغیرهای فرهنگی-اجتماعی بیشتری انجام شود تا تعمیم‌پذیری نتایج افزایش یابد. همچنین، استفاده از روش‌های تحلیلی پیشرفته‌تر می‌تواند به درک بهتر روابط بین آرکی‌تایپ‌ها و رفتارهای پوششی کمک کند. با توجه به تحولات فرهنگی، اجتماعی و تکنولوژیکی در ایران و جهان، پیش‌بینی می‌شود که نقش آرکی‌تایپ آپولو در شکل‌دهی به هویت و رفتارهای پوششی مردان قانونمند دستخوش تغییراتی شود. یکی از تغییرات احتمالی، افزایش تأثیرپذیری از فرهنگ جهانی و رسانه‌های دیجیتال است که می‌تواند به تنوع بیشتری در انتخاب‌های پوششی و تعدیل نقش سنتی آرکی‌تایپ آپولو منجر شود. در عین حال، ممکن است شاهد مقاومت‌هایی در برابر این تغییرات باشیم، به ویژه در میان گروه‌هایی که به حفظ و تقویت هویت‌های سنتی و ملی گرایش دارند. این تعارض می‌تواند به ایجاد دوگانگی‌های هویتی و پیچیدگی‌های بیشتری در رفتارهای اجتماعی و فرهنگی منجر شود. در آینده، تغییرات نسلی نیز نقش مهمی در این زمینه ایفا خواهند کرد. نسل‌های جوان‌تر ممکن است نسبت به نسل‌های پیشین، تعاریف جدیدی از قانون‌مداری، نظم و هویت اجتماعی داشته باشند که بر اساس آن، نقش آرکی‌تایپ آپولو در رفتارهای پوششی آنها به گونه‌ای متفاوت تفسیر شود. این تغییرات می‌تواند منجر به بازتعریف هنجارهای اجتماعی و فرهنگی در جامعه ایران شود. در نهایت، آینده پژوهی در این حوزه نشان می‌دهد که نیاز به مطالعات مستمر و به‌روز در زمینه تأثیرات آرکی‌تایپ آپولو بر پوشش و هویت مردان قانونمند وجود دارد. این مطالعات می‌توانند به درک بهتر از روندهای در حال ظهور و چگونگی انطباق آرکی‌تایپ‌های فرهنگی با تغییرات اجتماعی و فرهنگی کمک کنند. علاوه بر این، تحلیل‌های آینده‌نگرانه می‌توانند به سیاست‌گذاران و برنامه‌ریزان فرهنگی در تدوین استراتژی‌هایی برای مواجهه با چالش‌های فرهنگی و هویت‌عایت قوانین، مقررات و هنجارهای تعیین‌شده در جامعه، سازمان یا سیستمی است. این ویژگی نشان‌دهنده‌ی التزام فرد یا نهاد به پیروی از اصول حقوقی، اخلاقی و اجتماعی است که برای حفظ نظم، عدالت و ثبات در جامعه ضروری هستند.

پی‌نوشت

1. Isaac Bashevis Singer

2. Apollo

۳. ویژگی قانونمندی یا قانونمند بودن به معنای پایبندی و رعایت قوانین، مقررات و هنجارهای تعیین‌شده در جامعه، سازمان یا سیستمی است. این ویژگی نشان‌دهنده‌ی التزام فرد یا نهاد به پیروی از اصول حقوقی، اخلاقی و اجتماعی است که برای حفظ نظم، عدالت و ثبات در جامعه ضروری هستند.

4. Archy Type

5. Enclotted cognition

6. Unconscious Mind

7. The Essential Jung

8. Anthony Storr

9. Self-actualization

10. Gods in Everyman

۱۱. Zeus یکی از انواع آرکی‌تایپ‌ها؛ فرمانروای آسمان‌ها و قلمرو قدرت و اراده

12. Artemis فرماتروای شکار و ماه

13. Homeric Hymn to Apollo

14. Gaia

15. Friedrich Wilhelm Nietzsche (1844_ 1900)

16. Walter Friedrich Gustav Hermann Otto (1874_ 1958)

17. Amy Hillman

18. Himation

19. Chiton
20. Lyre
21. Laurel Wreath
22. The Great Masculine Renunciation
23. Shapiro-Wilk
24. Kolmogorov-Smirnov
25. Classic Style
26. Ralph Lauren
27. Brooks Brothers
28. Minimalist Style
29. Uniqlo
30. COS

۳۱. Business Professional سبک‌های رسمی و کاری (Formal & business) این دو سبک پوششی در حقیقت رمزگان پوشاکی هستند که مشخصه‌ی شرکت‌ها و دفاتر کاری هستند و افراد و شرکت‌های مختلف بسته به سلیقه و چهارچوب خود نمودهایی از این استایل‌ها را برمی‌گزینند.

32. Hugo Boss
33. Armani
34. European Style
35. Brunello Cucinelli
36. Zegna
37. Oxford Style
38. Barbour
39. Hackett London

فهرست منابع

- اسونسن، لارس (۱۳۹۹). فلسفه فشن. ترجمه‌ی آیدین رشیدی. چاپ پنجم. تهران: نشر مشکی.
- الهی، محبوبه (۱۳۸۹). «لباس به مثابه هویت». فصل‌نامه مطالعات ملی (۲)، ۱۱، ۱۵-۱۱.
- بولن، جین شینودا (۱۳۹۰). انواع مردان. ترجمه فرشید قهرمانی، چاپ هجدهم. تهران: بنیاد فرهنگ زندگی.
- پرستش، شهرام و بهنویی‌گدنه، عباس و محمودی، کریم (۱۳۸۷). «بررسی جامعه‌شناختی مدیریت ظاهر و هویت فردی در بین جوانان (مطالعه موردی شهر بابل)». نشریه علوم اجتماعی دانشکده ادبیات و علوم انسانی دانشگاه فردوسی مشهد. صفحه ۴۹-۱۹.
- جلالی، اکردی سیدهادی و ادیبی، سده مهدی (۱۳۹۲). مدیریت بدن و هویت اجتماعی (مورد مطالعه: جوانان دختر و پسر شهر ساری). جامعه‌شناسی مطالعات جوانان. دوره ۳. شماره ۹. صفحات ۲۲-۹.
- حسینی، مریم؛ شکیبی ممتاز، نسرين (۱۳۹۴). «روان‌شناسی اسطوره و داستان؛ رویکردی نوین در نقد ادبی». زبان و ادب پارسی. دوره‌ی ۱۹، شماره ۶۴. ۲۹-۷.
- داوود، پریسا؛ امامی قره حاجلو، مهدی (۱۳۹۸). «تأثیر رنگ لباس بر روی برخی از مؤلفه‌های سلامت روانی افراد». کنفرانس ملی مهندسی نساجی، پوشاک و مد. قائم‌شهر.
- مرتضوی‌فر، سید رسول، فرزانه، فرزانه و عالم‌طلب پشتری، سیده سعیده (۱۳۹۶). «بررسی نقش شخصیت در انتخاب رنگ پوشاک (مطالعه موردی: پوشاک ورزشی)». علوم و فناوری رنگ. شماره‌ی ۱۱. ۱-۱۰.
- نویدی مقدم، مسعود، حسینی بنویدی، سمیرا السادات و نمازاده، الهام (۱۴۰۰). روانشناسی مدگرایی. تهران: خط آخر.
- یونگ، کارل گوستاو (۱۳۹۹). ناخودآگاه جمعی و کهن‌الگو. ترجمه‌ی فرناز گنجی و محمدباقر اسماعیل‌پور، تهران: نشر جامی.
- Adam, H., & Galinsky, A. D. (2012). Enclothed cognition. *Journal of Experimental Social Psychology*, 48(4), 918-925.
- Barry, B. (2018). (Re)fashioning masculinity: Social identity and context in men's hybrid masculinities through dress. *Gender & Society*, 32(1), 1-25.
- Bertrand, H., & Davidovitch, L. (2008). Men's fashion and the consumption of clothes. *Latin American*

- Advances in Consumer Research*, 2, 34–39.
- Birnie, J. (2019). *What men wear and why do they wear it?* [Master's thesis, Ryerson University].
 - Di Summa, L. (2021). Identity and style: Fashionable, collective, and personal. *Philosophical Inquiries*, 9(2), 243–260.
 - Frith, H., & Gleeson, K. (2004). Clothing and embodiment: Men managing body image and appearance. *Psychology of Men & Masculinity*, 5(1), 4–40.
 - Hillman, J. (2007). *Mythic figures*. Spring Publications.
 - Hubble, A. (1973). *A pilot study to measure the effects masculine clothing and a masculine work role influence the self-concept of adolescent girls* [Master's thesis, Montana State University].
 - Johnson, K., Lennon, S. J., & Rudd, N. (2014). Dress, body and self: Research in the social psychology of dress. *Fashion and Textiles*, 1(20).
 - Kerényi, K. (1951). *The gods of the Greeks*. Thames & Hudson.
 - Kerényi, K. (1983). *Apollo: The wind, the spirit, and the god* (J. Solomon, Trans.). Spring Publications.
 - Lefebvre, Y. (2017). *Archetypes of the scientist* [Doctoral dissertation, Pacifica Graduate Institute].
 - Lennon, S. J., & Davis, L. L. (1989). Clothing and human behavior from a social cognitive framework part II: The stages of social cognition. *Clothing and Textiles Research Journal*, 8(1).
 - Morford, M., Lenardon, R. J., & Sham, M. (2014). *Classical mythology*. Oxford University Press.
 - Otto, W. F. (1954). *The Homeric gods: The spiritual significance of Greek religion* (M. Hadas, Trans.). Thames & Hudson.
 - Paris, G. (1986). *Pagan meditations: The world of Aphrodite, Artemis, and Hestia* (G. Moore, Trans.). Spring Publications.
 - Steele, V. (2005). *Encyclopedia of clothing and fashion*. Thomson Gale.
 - Storr, A. (1983). Introduction. In C. G. Jung, *The essential Jung* (pp. ۱۳–27). Princeton University Press.
 - Vingilyte, J., & Khadaroo, A. (2022). Personal clothing style and self-concept: Embracing the true, the ideal and the creative self. *Fashion, Style & Popular Culture*, 9(1), [32 pages].
 - Ying, D. (2016). On the revolution and trend of modern men's wear. *Atlantis Press*, 548–555.
 - Zhexin, L., & Han, B. (2016). Analysis on the application of innovative thinking in the design of men's wear. *Atlantis Press*, 799–803.
 - Internet resources:
 - Url1: <https://ancientolympiamuseum.com/wp-content/uploads/2022/07/APOLLO3.png>